

Cumartesi Anneleri/İnsanları 956. Hafta Gözlem Raporu

Gözlemlenen etkinlik/toplantı/yürüyüş: Cumartesi Anneleri/İnsanları 956. Hafta Buluşması
– Galatasaray Meydanı (Beyoğlu, İstanbul)

Gözlem tarihi: 22 Temmuz 2023

Gözlemci kurumlar: Hakikat Adalet ve Hafıza Çalışmaları Derneği (Hafıza Merkezi),
Medya ve Hukuk Çalışmaları Derneği (MLSA), Türkiye İnsan Hakları Vakfı (TİHV),
Uluslararası Af Örgütü

Gözlemci toplantı alanına varış: 10:38

Gözlemci alandan ayrılma: 12:58

Gözlemci emniyete varış: 13:57

Gözlemci emniyetten ayrılma: 16:00

Hukuki durum:

Anayasa Mahkemesi (AYM), Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın 25 Ağustos 2018 tarihinde düzenlenen 700. hafta buluşmasının Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından yasaklanmasının ve polisin sert müdahalesinin Anayasa'nın 34. maddesinde garanti altına alınan "toplantı ve gösteri yürüyüşü düzenleme hakkının" ihlali olduğuna dair iki ayrı karar verdi. AYM, o gün gözaltına alınanlar arasında bulunan ve Cumartesi Anneleri/İnsanları'ndan [Maside Ocak Kışlakçı başvurusunda](#) oy çokluğuyla aldığı kararının "yeni ihlallerin önlenmesi için" Beyoğlu Kaymakamlığı ve Adalet Bakanlığı'na; 700. hafta buluşmasına katılan İnsan Hakları Derneği (İHD) İstanbul Şube Başkanı [Gülseren Yoleri başvurusunda](#) oy birliği ile aldığı kararının ise Adalet Bakanlığı'na gönderilmesine karar verdi.

Polis müdahalesine dayanak olan yasaklama kararında 700. hafta buluşması için bildirim yapılmamış olması gerekçe olarak öne sürülmüştü. AYM, kararında toplantı ve gösterilere yönelik müdahalenin zorunlu bir toplumsal ihtiyacı karşıladığının ve orantılı olduğunun ispatının gerektiğini hatırlattı. İdari makamların toplantı ve gösteri yürüyüşlerini otomatik olarak yasaklama yoluna gitmek yerine bu hakkın etkin kullanımını sağlamaya yönelik pozitif yükümlülükleri olduğunu hatırlatan AYM, Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın 1995 yılından bu yana barışçıl bir toplanma gerçekleştirdiğine dikkat çekerek idarenin bu etkinliğin yapılacağına ilişkin olarak önceden bilgisi olmadığını iddia edemeyeceğine karar verdi. Buna ek olarak AYM, Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın "gözaltında kaybedilen yakınlarının bulunması ve kamuoyunda farkındalık yaratılması için oturma eylemi düzenlemek istemesinin demokratik bir toplumda saygı ile karşılanması gerektiği" tespitinde bulundu.

Cumartesi Anneleri/İnsanları, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihinde düzenlenmesi planlanan 941. Hafta buluşması için Galatasaray Meydanı'na çıkmak isterken polis tarafından engellenerek gözaltına alınmıştı. O haftadan bu yana 13 Mayıs Cumartesi günü hariç her cumartesi, barışçıl eylemlerini gerçekleştirmek için Galatasaray Meydanı'na çıkmaya çalışan Cumartesi Anneleri/İnsanları, 22 Temmuz 2023 tarihine denk gelen 956. hafta buluşmasında yanlarında baro başkanları ve yöneticileri olmasına rağmen bir kez daha İstiklal Caddesi'ne dahi çıkmalarına izin verilmeden gözaltına alındı.

İstanbul Cumhuriyet Başsavcılığı tarafından 941. hafta buluşmasında gözaltına alınan Cumartesi Anneleri/İnsanları hakkında açılan soruşturmada ise kovuşturmaya yer olmadığına dair karar (takipsizlik kararı) verildi. 22 Mayıs 2023 tarihli takipsizlik kararında yalnızca 2911 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşleri Kanunu'nun 32. maddesinde tanımlanan "ihtara rağmen dağılmama" suçunun unsurlarının oluşup oluşmadığına dair değerlendirme yapan soruşturma savcısı, AYM'nin vermiş olduğu ihlal kararlarına ise herhangi bir atıfta bulunmuyor.

Toplantı öncesi duruma ilişkin notlar:

1. Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın toplanma alanı olan Galatasaray Meydanı'na ilk gözlemci 10:34'te geldi. Meydan içerisinde ve meydana yakın noktalarda bekleyen çok sayıda polis memuru ve polis aracına ek olarak İstiklal Caddesi üzerinde ve caddeye çıkan bazı noktalarda da polis ekiplerinin beklediği görüldü. Taksim Meydanı yönünden Galatasaray Meydanı'na doğru yürüyen gözlemci, Ağa Camii önüne park etmiş bir polis midibüsü yakınında 10-15 kişilik iki çevik kuvvet grubunun kalkanları ile birlikte beklediklerini ve bu grubun yanında aracı korumak üzere görevlendirilmiş olduğu düşünülen uzun namlulu silah taşıyan bir polisin olduğunu gördü. Kalkanları olmadan beş çevik kuvvet polisinin AVM girişine park edilmiş bir polis minibüsü etrafında beklediği ve bu gruba da aracı korumak üzere görevlendirilmiş olduğu düşünülen uzun namlulu silah taşıyan bir polisin eşlik ettiği görüldü. Galatasaray Meydanı'na yakın Sahne Sokak'ın akordeon bariyer ile kapatıldığı, sokağa girişi ve yaya trafiğini önleyecek şekilde bir polis midibüsünün park edildiği ve burada da aracı korumak üzere görevlendirilmiş olduğu düşünülen uzun namlulu silah taşıyan bir polisin olduğu görüldü.
2. 11:02 itibariyle Galatasaray Lisesi önünde altı midibüs (üç gözaltı aracı ve üç polisi sevkiyatı için olmak üzere) ve iki minibüsün park halinde olduğu ve araçların arasında çevik kuvvet polislerinin ve sivil giyimli polislerin düzensiz şekilde, Galatasaray Meydanı'na yakın park edilen araçların önündeki çevik kuvvet grubunun ise kalkanları ile hazır halde bekledikleri görüldü. 955. hafta olduğu gibi bu hafta da Meşrutiyet Caddesi'nin her iki köşesine kalkanları ile bekleyen çevik kuvvet polislerinin konuşlandırıldığı ve caddenin girişine akordeon bariyerlerin yerleştirildiği görüldü. Meşrutiyet Caddesi köşelerine konuşlandırılan çevik kuvvet timlerinde biber gazı kapsülü atabilen silah taşıyan iki polis ile biber tozu kapsülü atabilen silah taşıyan iki polis olduğu da tespit edildi. Tütüncü Çıkamaz Sokak girişine de akordeon bariyer koyulduğu tespit edildi.
3. 11:04 itibariyle beş midibüs (iki gözaltı aracı ve üç polis sevk aracı olmak üzere) ve üç minibüsün Yapı Kredi Kültür Sanat önünde park halinde olduğu görüldü. Çok sayıda polisin bu araçların önünde bulunduğu ve "Güvenlik Büro" ibareli yelekler giyen polislerin düzensiz şekilde beklediği görüldü. 40-50 kişiden oluşan üç grup çevik kuvvet polisinin meydana görebilecek şekilde kalkanları ile hazır beklediği ve bu grup içerisinde biber gazı kapsülü atabilen silah taşıyan iki polis ile biber gazı tozu içeren mermi atabilen silah taşıyan iki polisin olduğu görüldü. Yapı Kredi Kültür Sanat'ın önünde bekleyen polis araçlarının ve Yapı Kredi Kültür Sanat'ın karşısındaki özel işletmelerin önüne İstiklal Caddesi'ni yaya ve araç trafiğine kapatabilecek şekilde akordeon bariyerler yerleştirildiği görüldü.

4. Anons aracının 11:06'da Galatasaray Meydanı'na geldiği Yeni Çarşı Caddesi'nin İstiklal Caddesi ile kesiştiği köşede Galatasaray Meydanı'nı kapatan bariyerlerin yanına park ettiği görüldü.
5. Yapı Kredi Kültür Sanat önünde bekleyen kalabalık çevik kuvvet grubunun 11:08'de pozisyon değiştirdiği görüldü. Daha önce meydan yönüne bakar şekilde pozisyon alan çevik kuvvet grubu, Şişhane yönüne bakacak şekilde pozisyon aldı.
6. 15-20 kişiden oluşan çevik kuvvet grubunun Yeni Çarşı Caddesi üzerinde kalkanları ile beklemeye başladığı görüldü. Ağaç gölgesi altında pozisyon alan grubun amir olduğu düşünülen bir kişinin talimatı üzerine yer değiştirerek güneşin altında bekleyecek şekilde konumlandığı gözlemlendi.
7. Bazıları "Güvenlik Büro" ibaresi taşıyan kalabalık yelekli bir polis grubunun 11:15 itibariyle Meşrutiyet Caddesi köşesinde beklemeye başladığı görüldü.
8. 11:26'da 10-15 kişilik bir çevik kuvvet grubunun Hazzo Pulo Pasajı'nın girişine yakın olacak şekilde Meşrutiyet Caddesi üzerinde bulunan bir otel önünde bekledikleri görüldü.
9. Çok sayıda yelekli polisin 11:28 itibariyle Yapı Kredi Kültür Sanat karşısındaki özel işletmelerin önüne konuşlandırıldığı görüldü.
10. Galatasaray Lisesi önünde bekleyen 15 kişilik bir çevik kuvvet grubunun 11:30 itibariyle Yapı Kredi Kültür Sanat önünde kalkanları ile bekleyen kalabalık çevik kuvvet grubuna katıldığı görüldü.
11. Beyoğlu Kaymakamlığı ve İstanbul Valiliği'nin resmi web sitelerini 11:31'de kontrol eden gözlemciler, yayınlanmış herhangi bir yasaklama kararı bulunmadığını gördü.
12. Galatasaray Lisesi önünden hareket eden 20-25 kişilik çevik kuvvet grubunun kalkanları ile birlikte Şişhane yönüne doğru hızlı bir şekilde hareket ettikleri ve bu gruba Yapı Kredi Kültür Sanat karşısındaki özel işletmelerin önünde bekleyen yelekli polislerin de katıldığı görüldü. Galatasaray Meydanı'na doğru yürümeye çalışan Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularına farklı bir noktada polisin müdahale edebileceğinden şüphelenen gözlemci, polis grubunu takip etti.
13. 11:42'de Galatasaray Meydanı'nda bulunan bir midibüsten üçü biber gazı kapsülü silahı ve üçü biber tozu kapsülü silahı taşıyan altı polisin inerek Şişhane yönüne doğru koştuğu görüldü.
14. Odakule önünde biri gözaltı aracı olmak üzere iki midibüsün beklediği ve araçların ortasında 10-15 kişilik kalkanlı çevik kuvvet grubunun olduğu görüldü. St. Antuan Kilisesi önünde uzun namlulu silahlar taşıyan iki polisin, Kallavi Sokak'ta ise 15-20 kişilik kalkanlı çevik kuvvet grubunun beklediği görüldü. Polis yoğunluğunun İstanbul Barosu'na doğru arttığı gözlemlendi.
15. Çevik Kuvvet grubu Şişhane yönüne doğru yönlendirildikten sonra 11:44'te bir amirin telsizden "Ses yayın aracı göndereyim mi?" diye sorduğu, sorusuna cevaben telsizden "Yanımda megafon var" denildiği duyuldu.
16. İstanbul Barosu binası önüne varılan 11:45 itibariyle çok sayıda sivil giyimli ve çevik kuvvet polisinin Baro'nun karşısında bekledikleri görüldü. Önceki haftalara oranla amir olduğu düşünülen kişilerin sayısında da artış olduğu ve baronun karşısında park halinde olan iki gözaltı aracının önünde bekledikleri gözlemlendi. Toplamda 60-70

kişi olan iki çevik kuvvet grubunun Baro binası altında bulunan özel işletmenin önünde bekledikleri görüldü.

17. Galatasaray Meydanı'nda, meydan yakınında veya İstiklal Caddesi üzerinde herhangi bir ilk yardım aracı tespit edilmedi.

Toplantıya ilişkin notlar:

18. Aralarında Diyarbakır Barosu Başkanı Nahit Eren, İzmir Barosu Başkanı Sefa Yılmaz, Batman Barosu Başkanı Erkan Şenses, Şanlıurfa Barosu Başkanı Abdullah Öncel, Şırnak Barosu Başkanı Rojhat Dilsiz, Van Barosu Başkanı Sinan Özaras, Adana Barosu Başkanı Semih Gökayaz, Adıyaman Barosu Başkanı Dilay Doğan, Ağrı Barosu Başkanı Serdar Günakın, Ankara Barosu Başkan Yardımcısı Seval Yıldırım, Ankara Barosu Yönetim Kurulu üyesi Elçin Özge Şimşek Çağlayan, Dersim Barosu Başkanı Fatma Kalsen, Muş Barosu Başkanı Kadir Karaçelik, Mardin Barosu Başkanı İsmail Elik, Hakkari Barosu Başkanı Ergin Canar, Siirt Barosu Başkan Yardımcısı Serhat Sizer, İstanbul Barosu Başkan Yardımcısı Ali Gürbüz, İstanbul Barosu Yönetim Kurulu üyeleri Sinan Naipoğlu ve Elif Çalışkan, İzmir Barosu Başkan Yardımcısı Zöhre Dalkıran, İzmir Barosu Yönetim Kurulu üyesi Aylin Aras Öztürk, eski Halkların Demokratik Partisi (HDP) milletvekili Musa Piroğlu, Yeşil Sol Parti (YSP) milletvekili Özgül Saki ve Türkiye İşçi Partisi (TİP) milletvekili Ahmet Şık'ın olduğu grubun etrafının, Baro'nun girişinin bulunduğu ara sokaktan çıkar çıkmaz bir polis amirinin "Önünü kapat" talimatı üzerine sivil giyimli polisler tarafından 11:46 itibarıyla çevrildiği görüldü.
19. Diyarbakır Barosu Başkanı Nahit Eren'in bir polis amiri ile müzakere etmeye çalıştığı, "Şu an yürümemizi engelleyerek sadece kamu hizmeti yapan avukatları engellemekle kalmayıp anayasal suç işliyorsunuz" dediği ve polis amirinin "Bunun her hafta yasak olduğunu biliyorsunuz Nahit Bey" şeklinde cevap verdiği duyuldu.
20. Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın ve onlarla birlikte olan hak savunucuların ellerindeki karanfiller ile Baro'nun girişinin bulunduğu ara sokakta beklemeye başladıkları, grubun hemen arkasında ise sivil polislerin beklediği görüldü.
21. Kalkanlı çevik kuvvet polislerinin Baro'nun bulunduğu noktaya gelişi kapatacak şekilde 11:48'de İstiklal Caddesi üzerinde hat oluşturduğu görüldü.
22. Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının 11:50'de baro başkanları ve yöneticilerinin yanına geldiği görüldü.
23. Galatasaray Meydanı etrafında 11:50 itibarıyla kalkanlı çevik kuvvet polisleri tarafından hat oluşturulduğu görüldü.
24. Baro önünde ve karşısında bekleyen çevik kuvvet timlerinin liderleri olduğu düşünülen farklı birçok polisin 11:50'de "Kask/maske giy" emri verdiği duyuldu.
25. Baro başkanları, baro yöneticileri, Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının bulunduğu grubun etrafı 11:51 itibarıyla kalkanlı çevik kuvvet polisleri tarafından çevrilmeye başlandı.
26. Herhangi bir talimat duyulmamasına rağmen "Güvenlik Büro" ibareli yelek giyen polisler, gazetecileri ve bazı gözlemcileri "güvenlik çemberi" adını verdikleri polis kordonundan uzaklaştırmaya başladı. Üzerinde herhangi bir ibare bulunmayan yelek

giyen bir polis, gözlemci olduğunu belirtmesine rağmen bir gözlemciyi iterek İstiklal Caddesi'ni kesen polis hattının dışına çıkardı.

27. Bu sırada bir çevik kuvvet polisinin İstanbul Barosu'nun altında bulunan özel işletmenin içerisinden görüntü almaya çalışan dokuz8haber muhabiri Fatoş Erdoğan'ı engellemeye çalıştığı görüldü. Erdoğan'ın ve yanında bulunan avukatların itirazı üzerine bir çevik kuvvet amirinin, bir polis amiri ile birlikte o noktaya geldiği görüldü. Bu amirin "Görüntü alıyorlar amirim" diyen polise "Alsınlar, gel oğlum şöyle şurada hat oluştur" şeklinde cevap verdiği duyuldu. Aralarında biber gazı kapsülü atabilen silah taşıyan bir polisin de bulunduğu beş çevik kuvvet polisinin, özel işletmeye girişi kapatacak ve "güvenlik çemberi"ni avukatların da görmesini engelleyecek şekilde hat oluşturduğu gözlemlendi.
28. 11:53'te polis telsizinden anons aracının çağrıldığı duyuldu. Bu sırada alanda biber gazı kapsülü ve biber gazı içeren mermiler atabilen silahlar taşıyan polis sayısının en az dokuza yükseldiği görüldü.
29. 11:54'te bir kişinin çığlık attığı duyuldu. Yerde olduğu görülen dokuz8haber muhabiri Fatoş Erdoğan'ın başında bekleyen sivil giyimli iki erkek polise "Yeter, yeter!" diye bağırdığı duyuldu. Sivil giyimli bir erkek polis ile birlikte gelen yelekli üç kadın polis, Erdoğan'ın yerde bulunan telefonunu kendisine verdikten sonra yerden kalkmasını beklediler. Yerden kalkan Erdoğan'ın polis tarafından etrafı çevrilen Cumartesi Anneleri/İnsanları'na doğru hareketlendiğini düşünen kadın polislerin, Erdoğan'ı kollarından tutarak İstiklal Caddesi'ni kesen hattın dışına sert bir şekilde iterek çıkardığı görüldü. (Olayın ardından görüşülen Erdoğan'ın kollarında sıyrık ve morluklar oluştuğu tespit edildi.)
30. İstiklal Caddesi'ni kesen, gazeteci ve gözlemcilerin dışarısına çıkarıldığı hatta bulunan, göğsünde Göktürk alfabesi ile "Türk" yazan bir rozet taşıyan bir çevik kuvvet polisinin, dokuz8haber muhabiri Fatoş Erdoğan'a yönelik müdahaleyi görüntülemeye çalışan gözlemci ve gazetecilerin önünü ısrarla kalkan ile kapatmaya çalıştığı görüldü. Bu polisin yanında bulunan bir başka çevik kuvvet polisinin göğsünde ise kurt amblemi bulunan bir rozet olduğu ve bu polisin de benzer şekilde gözlemci ve gazetecilerin görüntü almasını engellemeye çalıştığı gözlemlendi. (Bu hatta bulunan birkaç polisin daha benzer semboller taşıdıkları görüldü. Hattı dağıtarak grup formasyonuna geçmeleri talimatı verildiği sırada polis amirinin bu polislerin bulunduğu gruba "Tim 27" olarak hitap ettiği duyuldu.)
31. Bir gözaltı aracının 11:55'te Galatasaray Meydanı yönünden, İstiklal Caddesi'ndeki yayalar için risk oluşturabilecek hızda "güvenlik çemberi"ne doğru geldiği görüldü.
32. İlk "Dağılın" anonsunun 11:56'da yapıldığı duyuldu. Söz konusu anons megafon ile yapıldığı için "güvenlik çemberi" yakınında bulunan gözlemciler de anonsu duymakta zorlandı. Son anons ise 11:59'da yapıldı.
33. Bu sırada görüntü almak için içeri geçmek isteyen yabancı bir basın mensubunun polis ile tartıştığı duyuldu. Cumhurbaşkanlığı İletişim Başkanlığı tarafından kendisine verilen akreditasyon kartını gösteren gazetecinin "İşimi yapmak için orada olmak zorundayım" dediği, polis memurunun ise "Yasak", "Kart yeterli değil" anlamına gelebilecek İngilizce kelimelerle gazeteciye cevap verdiği duyuldu.
34. 11:59'da kayıp yakını Ali Tosun, Galatasaray Meydanı yönünden gelerek İstanbul Barosu önünde "güvenlik çemberi" içerisine alınan Cumartesi Anneleri/İnsanları ve

hak savunucularının yanına geçmek istediğini polislere aktardı. Tartışmayı fark eden bir polis amiri, İstiklal Caddesi'ni kesen hattın arkasında bulunan bir çevik kuvvet polisine Tosun'u işaret ederek geçmesine izin verilmesi talimatını verdi. Polis amirinin talimatı üzerine polis hattından geçirilen Tosun, 20 metre yürüdüktan sonra yelekli iki polis tarafından tekrar hattın dışına çıkarıldı.

35. 12:01'de 20-30 kişilik çevik kuvvet grubunun Galatasaray Meydanı yönünden koşar adımda geldiği görüldü. Polis hattını geçen grubun, "güvenlik çemberi" yakınında beklemeye başladığı gözlemlendi.
36. Bu sırada ısrarlarına devam eden kayıp yakını Ali Tosun'un polis hattından geçmesine izin verildiği görüldü. Hattı geçer geçmez sivil giyimli polisler tarafından kollarından kavranan Tosun, "güvenlik çemberi" yakınındaki gözaltı aracının arkasına park edilen gözaltı aracının yanına götürüldü. Üstü arandıktan sonra gözaltı aracına yaslanan Tosun'a herhangi bir direniş göstermemesine rağmen ters kelepçe yapıldığı ve Tosun'un itilerek gözaltı aracına bindirildiği görüldü.
37. 12:06'da toplamda 40-45 kişilik çevik kuvvet timinin Galatasaray Meydanı yönünden koşar adım geldiği görüldü. Grup, İstanbul Barosu karşısında bekleyen çevik kuvvet polislerine katıldı.
38. "Güvenlik çemberi" içerisinde bulunan Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının 12:06 itibariyle gözaltına alınmaya başlandığı ve gözaltına alınanlara kelepçe takıldığı görüldü.
39. Bir polis amirinin 12:07'de İstanbul Barosu altında bulunan özel işletmeye geldiği ve işletme müdürü ile konuşmak istediği gözlemlendi. Polis amiri, işletme müdürü olduğunu söyleyen ve yanına gelen kişiyle işletmenin biraz ilerisinde kısa bir konuşma yaptı.
40. 12:07'de toplamda 25-30 kişilik çevik kuvvet timinin Galatasaray Meydanı yönünden koşar adım geldiği görüldü. Bu grubun da İstanbul Barosu karşısında bekleyen çevik kuvvet polislerine katıldığı görüldü.
41. 12:08 itibariyle Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının gözaltı aracına bindirilmeye başlandığı görüldü. Bu sırada "güvenlik çemberi" içerisinde tartışma yaşandığı ve bir polis amirinin AYM kararlarını hatırlatarak gözaltı yapamayacağını söyleyen Şanlıurfa Baro Başkanı Abdullah Öncel'e "Bana talimat veremezsin" şeklinde cevap verdiği duyuldu. Araca bindirilen birçok Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucusunun kelepçeli olduğu görüldü.
42. İlk gözaltı aracı, 12:14 itibariyle Şişhane yönüne doğru hareket ederek "güvenlik çemberi"nden uzaklaştı. Aracın 15 metre gittikten sonra durduğu ve beklemeye başladığı görüldü.
43. İlk gözaltı aracının arkasında park halinde bekleyen ve Ali Tosun'un ters kelepçe ile bindirildiği ikinci gözaltı aracı, 12:14'te "güvenlik çemberi" yakınına getirildi.
44. 12:15'te "güvenlik çemberi" içerisinde bulunan birisinin bağırdığı duyuldu.
45. 12:19 itibariyle araca bindirilmeye başlanan Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının kelepçeli olduğu ve buna rağmen sert bir şekilde itilerek araca bindirildiği görüldü.

46. Bir gözaltı aracının 12:21’de Galatasaray Meydanı yönünden İstiklal Caddesi’ndeki yayalar için risk oluşturabilecek şekilde hızlıca “güvenlik çemberi”ne doğru geldiği görüldü. Gözaltı aracı, Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının bindirildiği ikinci gözaltı aracının arkasına park etti.
47. İkinci gözaltı aracı, 12:24 itibariyle Şişhane yönüne doğru hareket ederek “güvenlik çemberi”nden uzaklaştı. Aracın 15 metre gittikten sonra durduğu ve ilk gözaltı aracının yanında beklemeye başladığı görüldü. Gözaltı araçları kısa bir süre sonra birlikte Şişhane yönüne doğru alandan ayrıldı.
48. Bir gözaltı aracının 12:27’de Galatasaray Meydanı yönünden baro başkanları ve yöneticilerinin halen içinde olduğu “güvenlik çemberi”ne geldiği görüldü.
49. 12:27’de baro başkanları ve yöneticilerinin bulunduğu “güvenlik çemberi”nde bir arbede yaşandığı görüldü.
50. Baro başkanları ve yöneticilerin 12:29 itibariyle “güvenlik çemberi”nden tek tek çıkarılmaya başlandığı ve 12:31’de “güvenlik çemberi”nin açıldığı görüldü. “Grup düzenine geç” talimatı verilen çevik kuvvet polislerinin baro önünde ve karşısında bekleyen gruplara katıldığı gözlemlendi.
51. İstiklal Caddesi’ni yaya ve araç trafiğine kapatan polis hattı 12:36 itibariyle dağıldı. Bu hattı oluşturan polislerin, baro önünde ve karşısında bekleyen gruplara katıldığı gözlemlendi.
52. Baro başkanları ve yöneticileri İstanbul Barosu binasına girmelerine rağmen polis amirleri, sivil giyimli ve yelekli polisler ile çevik kuvvet polislerinin baro karşısında, önünde ve baroya girişin bulunduğu ara sokakta beklemeye devam ettikleri görüldü.
53. Baro başkanları ve yöneticilerinin herhangi bir açıklama yapmayacaklarının öğrenilmesi üzerine 12:48’de Galatasaray Meydanı’na dönüldü.
54. Galatasaray Meydanı etrafında 11:50’de oluşturulan polis hattının gözlemcilerin alandan ayrıldığı 12:58 itibariyle halen korunduğu görüldü.

Gözaltına ilişkin notlar:

55. İHD’den dört, Çağdaş Hukukçular Derneği’nden (ÇHD) bir ve Hafıza Merkezi’nden iki avukat olmak üzere toplam yedi avukat, gözaltına alınan Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının ifade işlemleri için 13:57’de İstanbul Emniyet Müdürlüğü’ne geldi. Ancak emniyet girişinde bulunan polisler gözaltına alınanların henüz getirilmediğini ve onlar getirilmeden avukatları emniyet binası içerisine almamaları yönünde talimat olduğunu söyledi. Avukatlar, havanın sıcak olduğunu ve bekleme salonunda beklemelerinde herhangi bir sakınca olmadığını söylemelerine rağmen emniyet içerisindeki bekleme salonuna alınmadılar.
56. 14:20’de Güvenlik Şube amiri önceki hafta ifadelere katılan bir avukatı arayarak gözaltına alınanların getirildiğini ve ifadelerinin alınacağını söyledi. Amir tarafından aranan avukatın ifade için emniyet yakınında bekleyen avukatlara haber vermesiyle İstanbul Emniyet Müdürlüğü’ne gidildi. Emniyet kapısının önünde altı gözaltı otobüsü, bir TOMA, dört minibüs ile çok sayıda polis olduğu görüldü.

57. 14:41’de Güvenlik Şube’ye girdikten hemen sonra ilk gözaltı aracına alınan 10 kişi avukat görüş odasına getirildi. İki avukat olay tutanağı ve yasaklama kararını görmek için komiser ile görüştü. Diğer avukatlar da avukat görüş odasında getirilen ilk grup ile görüştü.
58. Komiser ile görüşen avukatlara, henüz hazır olmadığı gerekçesi ile gözaltı kimlik tespit tutanağı gösterilmedi. Ancak, gözaltılara gerekçe olarak Beyoğlu Kaymakamlığı’nın 21/07/2023 tarih ve E-34255955-81381-2023072113045753390 sayılı Toplantı ve Gösteri Yürüyüşü Yasaklama konulu yazısı gösterildi. Kimlik tespit tutanağının hazırlanacağı ve ifade işlemleri sırasında avukatlara gösterileceği söylendi.
59. İfade işlemlerine başlanmadan önce avukatlara, aynı zamanda avukat olan, İHD Genel Başkanı Eren Keskin ile İHD İstanbul Şube Başkanı Gülseren Yoleri’nin ifadesi alınmaksızın kimlik tespitinin ardından serbest bırakılacağı bilgisi verildi.
60. On kişilik grubun ifadesi 14:45 itibariyle alınmaya başlandı. Bu grubun ifade işlemleri 15:11’de sona erdi.
61. 14 kişilik ikinci grup, 15:20’de avukat görüşme odasına getirildiler. 15:22’de ikinci grubun ifade işlemleri başladı.
62. Gözaltına alınanlarla yapılan görüşmelerde, ilk gözaltı aracındaki 10 kişinin ilk sağlık kontrollerinin Bakırköy Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi’nde, ikinci gruptaki 14 kişinin kontrollerinin ise Eyüp Devlet Hastanesi’nde yapıldığı öğrenildi. Gözaltına alınanlardan bir kişiye ters kelepçe diğer herkese düz kelepçe takıldığı, gözaltına alınma sırasında neredeyse herkesin itilerek gözaltı aracına bindirildiği, klimanın çalışmadığı araçta sıcaktan etkilenenler olduğu ve buna rağmen rahatsızlananlar da dahil herkesin hastaneye kadar kelepçeli şekilde bekletildiği öğrenildi.
63. İfadeler 15:45’te sona erdi. Güvenlik Şube’den ayrılmadan önce avukatlar Güvenlik Şube amiri ile görüşerek kimlik tespit tutanağını görmek istediklerini beyan etti. Avukatlara, gözaltı araçları geldiğinde kimlik tespit tutanağının araçta olmadığı, Güvenlik Büro’da hazırlandığı, daha sonra geldiklerinde örneğini görebilecekleri ifade edildi. Avukatların Beyoğlu Güvenlik Büro’ya giderek bir örneğini görmek istediklerini söylemesi üzerine cevap olarak tutanağı Güvenlik Şube’ye getirmek için bir aracın yola çıktığı söylendi. Bu cevap üzerine avukatlar 16:00’da emniyetten ayrıldı.

Gözaltına alınan kişilerin tam listesi:

1. Sevil Turgut
2. Aslı Saraç
3. Hanife Yıldız
4. Mikail Kırbayır
5. İkbal Eren
6. İrfan Bilgin
7. Ali Ocak
8. Meryem Bars

9. Hasan Karakoç
10. Ali Tosun
11. Maside Ocak
12. Besna Tosun
13. Eren Keskin
14. Gülseren Yoleri
15. Leman Yurtsever
16. İsmail Yücel
17. Nazım Dikbaş
18. Özge Efe Bakırcı
19. Meryem Göktepe
20. Hatice Onaran
21. Hüseyin Aygül
22. Hünkar Yurtsever
23. Salim Derelioğlu
24. Ümit Efe

Gözaltı sonrası:

64. 956. hafta buluşmasında gözaltına alınanların ifade işlemleri sonrasında ikinci sağlık kontrolü için önceki haftaların aksine kadın-erkek olarak ayrılmadan üç grup halinde üç farklı hastaneye götürüldüğü öğrenildi. 16:03'te serbest bırakılan 10 kişilik grubun Bakırköy'de bulunan Dr. Sadi Konuk Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne; 16:54'te serbest bırakılan yedi kişilik grubun Şişli Hamidiye Etfal Hastanesi'nin Seyrantepe'de bulunan yerleşkesine ve 16:57'de serbest bırakılan yedi kişilik grubun Bağcılar'da bulunan Sağlık Bilimleri Üniversitesi Eğitim ve Araştırma Hastanesi'ne götürüldükleri öğrenildi.
65. Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucuları, gözaltına alındıktan yaklaşık beş saat sonra serbest bırakıldı. Gözaltına alınanlar, sıcak havaya ve aralarında kronik hastalıkları olanlar olmasına rağmen toplamda üç saatten fazla gözaltı aracında tutuldu.
66. Kayıp yakınları Besna Tosun ve Hanife Yıldız ile serbest bırakıldıktan sonra yapılan görüşmede gözaltına alındıkları sırada ellerindeki karanfillerin alındığı ve yere atıldığı öğrenildi. Kayıp yakınları, polislerin yerdeki karanfilleri özellikle ayaklarıyla ezdiğini aktardı.

Basın toplantısı:

Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularının gözaltına alınmasından sonra saat 14:00'te İHD İstanbul Şubesi'nde basın açıklaması yapıldı. İstiklal Caddesi'ne çıkmaları engellenen Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın okuyamadıkları 956. hafta açıklamasını kayıp yakını Faruk Eren okudu. Açıklamada AYM'nin kararlarına ve uluslararası sözleşmelere saygı duyulması çağırısı yinelenildi. 941. hafta buluşmasına yönelik başlatılan soruşturmada,

kovuşturmaya yer olmadığına dair karar verildiği kamuoyu ile paylaşıldı ve 15 haftadır devam eden hukuksuzluğa son verilmesi çağrısı yapıldı.

Cumartesi Anneleri/İnsanları ile dayanışmak için gelen baro başkanları da basın açıklamasında söz aldı. Polisin kendilerine ve Cumartesi Anneler/İnsanları'na yönelik müdahalesinin keyfilğine dikkat çeken baro başkanları, AYM kararlarının istisnasız herkesi bağladığını hatırlattı. Baro başkanları, Cumartesi Anneleri/İnsanları ile dayanışmaya devam edeceklerini ve Galatasaray Meydanı'na tekrar geleceklerini ifade ettiler.

Baro başkanlarının emniyet önünde yapmak istedikleri basın açıklamasına getirilen kaymakamlık yasağı

- Cumartesi Anneleri/İnsanları ile dayanışmak için gelen çeşitli baroların başkanları ve yönetim kurulu üyelerinin Vatan Emniyet'in karşısında 16:00'da basın açıklaması yapacakları öğrenildi.
- İfade işlemlerine katılan avukatlar, Emniyet Müdürlüğü'nden çıktıktan sonra, baro temsilcilerinin Emniyet Müdürlüğü'nün karşı tarafında olduklarını gördüler. Bu sırada, İstanbul Vatan Emniyet Caddesi'nden Aksaray yönüne doğru 500 metre boyunca gözüaltı otobüsü ve çok sayıda polis bulunmaktaydı. Caddenin her iki tarafının bariyerlerle çevrildiği, baro başkan ve yöneticilerinin olduğu yerin çok sayıda polis kalkanı ile çevrelendiği görüldü.
- Avukatlar, 16:30'da baro başkanlarının bulunduğu yere gitti. Baro başkanları ile yapılan görüşmede, barolar olarak Cumartesi Anneleri/İnsanlarının gözüaltına alınmasına yönelik basın açıklaması yapmak istediklerini ancak basın açıklaması yapmak istedikleri yere ilişkin de Fatih Kaymakamlığı tarafından *Eylem- Etkinlik Yasağı* çıkarıldığını, basın açıklaması yapılmasının yasak olduğu ve yasaklama kararının kendilerine telefon ekranından gösterildiğini, yasaklama kararının Fatih Kaymakamlığı'nın web sayfasına ekleneceği bilgisinin verildiğini söylediler.
- Bu sırada, Fatih Kaymakamlık sitesi incelendi ancak sitede herhangi bir yasaklama kararı bulunmuyordu.
- Baro başkanları ve temsilcileri, gözüaltına alınanların durumu ile ifade işlemlerine ilişkin avukatlardan bilgi aldıktan sonra basın açıklaması yapamadan alandan ayrıldılar.

Beyoğlu Kaymakamlığı'nın yasak kararına ilişkin ek notlar:

Cumartesi Anneleri/İnsanları, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirdikleri 941. hafta buluşması için Galatasaray Meydanı'na çıkmış ve polis engeliyle karşılaşarak gözüaltına alınmıştı. Cumartesi Anneleri/İnsanları, 8 Nisan gününden bu yana geçen 12 hafta boyunca, 13 Mayıs Cumartesi günü hariç her cumartesi günü barışçıl eylemlerini gerçekleştirmek için Galatasaray Meydanı'na çıkmaya devam etti. Gözlemci kurumlar, 944. haftadan itibaren ortak gözlem yapmaya başladı. Ortak gözlem yapılan süreçte, AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararına rağmen gerçekleşen engellemelere dayanak olarak gösterilen yasaklama kararlarına ilişkin ek not ve değerlendirmelerimiz şu şekildedir:

- 947. hafta'ya kadar İstanbul Valiliği veya Beyoğlu Kaymakamlığı'nın herhangi bir yasaklama kararı tespit ve beyan edilmedi.

- Ancak, [947. hafta](#)'da gözaltı sonrasında kolluk tarafından tutulan kimlik tespit tutanağında *Beyoğlu Kaymakamlığı'nın 12 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı* ifadesi yer aldı.
- [948. hafta](#) ile [949. hafta](#)'larda ise gözaltı sonrasında kolluk tarafından tutulan kimlik tespit tutanağında *Beyoğlu Kaymakamlığı'nın 22 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı* ifadesi yer alıyordu. 948. hafta'da ifade işlemleri için gidilen Güvenlik Şube'de avukatlara “Beyoğlu Kaymakamlığı'nın 22 Mayıs 2023 tarihli toplantı ve gösteri yürüyüşü yasaklama kararı” olduğu belirtilerek bir yazı gösterildi. Bu yazının içeriğinde, Beyoğlu İlçe Emniyet Müdürlüğü tarafından Beyoğlu Kaymakamlığı'ndan Taksim Meydanı ve çevresi ile İstiklal Caddesi üzerinde tüm toplanma, basın açıklaması ve benzeri etkinliklerin 15 gün süreyle yasaklanması *talebinde* bulunuyordu. Bu talebin kaymakamlık tarafından kabul edildiğine dair ıslak imzalı bir onay bulunmuyordu.
- [950. hafta](#) buluşması ise “Avrupa'nın kulüpler bazında en prestijli organizasyonu olan 10 Haziran 2023 Cumartesi günü İstanbul'da düzenlenecek olan 2023 UEFA Şampiyonlar Ligi Finali” gerekçe gösterilerek Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından alınmış olan bir günlük etkinlik yasaklama kararıyla engellendi.
- [951. hafta](#) ve [952. hafta](#) buluşmaları, AYM kararlarından sonra ve bu kararlara rağmen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından doğrudan Cumartesi Anneleri/İnsanları'na yönelik alınan bir günlük yasaklama kararları ile engellendi.
- [953. hafta](#) buluşması, önceki iki hafta olduğu gibi doğrudan Cumartesi Anneleri/İnsanları'na yönelik bir günlük yasaklama kararı ile engellendi. Bu karara, izinde olan Beyoğlu Kaymakamı Mustafa Demirelli yerine Şişli Kaymakamı Ahmet Gazi Kaya imza attı. Buna rağmen “Olur” altındaki imzada Kaya'nın Demirelli yerine “vekaleten” imza attığına dair herhangi bir ibare yer almadı.
- 953. hafta buluşmasında olduğu gibi [954. hafta](#) buluşması da Beyoğlu Kaymakamı Mustafa Demirelli yerine Şişli Kaymakamı Ahmet Gazi Kaya'nın imza attığı Cumartesi Anneleri/İnsanları'na yönelik alınan bir günlük yasaklama kararı ile engellendi.
- [955. hafta](#) buluşması, 951. haftadan itibaren olduğu gibi AYM kararlarından sonra ve bu kararlara rağmen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından doğrudan Cumartesi Anneleri/İnsanları'na yönelik alınan bir günlük yasaklama kararları ile engellendi. Daha önceki haftalarda olduğu gibi Beyoğlu Kaymakamlığı'nın resmi web sitesinden yayınlanmayan karar, İHD İstanbul Şubesi yetkililerine, Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucularına ya da avukatlarına tebliğ edilmedi.

Gözlemci kurumlar, Beyoğlu Kaymakamlığı'nın farklı tarihlerdeki yasaklama kararları ile ilgili olarak şu hususlara dikkat çeker:

- AYM, verdiği ilk karar olan [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararında, “yeni ihlallerin önlenmesi için” kararın ayrıca Beyoğlu Kaymakamlığı'na gönderilmesine karar vermiştir. AYM'den ayrı olarak avukatlar da AYM'nin kararının uygulanması için sırasıyla Beyoğlu Kaymakamlığı'na ve İstanbul Valiliği'ne dilekçe ile başvurmuşlardır.
- Ancak AYM'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) kararının ardından ilk kez 8 Nisan 2023 tarihinde gerçekleştirdikleri 941. hafta buluşmasından başlayarak Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın Galatasaray Meydanı'nda buluşması, gözaltında kaybedilenleri

anarak adalet talep etmesi ve bu amaçla basın açıklaması yapması engellenmeye devam etmektedir. Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucuları, AYM kararına rağmen orantısız güç kullanılarak gözaltına alınmaktadır. Dolayısıyla, AYM'nin hem [Maside Ocak Kışlakçı](#) hem de [Gülseren Yoleri](#) kararları idare tarafından ısrarla uygulanmamaktadır.

- 947. haftadan başlayarak kolluk tutanaklarında ifade edilen Beyoğlu Kaymakamlığı tarafından verilen yasaklama kararları, İHD İstanbul Şubesi'ne, kayıp yakınlarına ya da avukatlarına toplanma öncesinde tebliğ edilmemektedir. Yasaklama kararlarının metinleri, gözaltı işlemi sonrasında emniyet ifade aşamasında avukatlara gösterildiği takdirde yalnızca avukatlar tarafından görülebilmektedir.
- Gözlemciler, gözlemin başlangıcında ve gözaltı işlemleri yapılırken İstanbul Valiliği ve Beyoğlu Kaymakamlığı'nın resmî web sitelerini kontrol etmektedir. Kolluk tutanaklarında atıf yapılan yasak kararları, bu gözlem raporunun yayımlandığı tarih itibarıyla halen ilgili kurumların web sitelerinde kamuoyuyla paylaşılmamaktadır.
- Dolayısıyla, ilgililerin önceden öğrenmesine imkân verilmeyen bir durum yaratılmakta, yaratılan bu durum gerekçe gösterilerek "hukuka aykırı" ve "kanun dışı" bir eylem varmış gibi harekete geçilmektedir.
- İçeriğine dair bilgi edinilen yasaklama kararlarında Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın buluşmasının kamu düzenini ne şekilde bozacağına veya başkalarının hak ve özgürlüklerini nasıl zedeleyeceğine dair herhangi bir somut açıklama bulunmamaktadır. İdari makamların bu tutumu, AYM tarafından [Maside Ocak Kışlakçı](#) ve [Gülseren Yoleri](#) kararlarında da değerlendirilmiş ve toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının ihlal edildiğine dair tespitin gerekçelerinden biri olarak kabul edilmiştir ([Maside Ocak Kışlakçı](#) başvurusu, paragraf 24-26; [Gülseren Yoleri](#) başvurusu, paragraf 19).
- Yukarıda özetlendiği gibi Beyoğlu Kaymakamlığı'nın yasaklama kararlarının tamamı, Anayasa Mahkemesi'nin [Maside Ocak Kışlakçı](#) ve [Gülseren Yoleri](#) kararlarına aykırılık oluşturmaktadır. Zira, bu yasaklama kararları ile Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın 25 Ağustos 2018 tarihinde düzenlemek istediği 700. hafta basın açıklamasına yönelik getirilen Beyoğlu Kaymakamlığı'nın yasaklama kararı aynı mahiyettedir. 700. hafta için ilan edilen yasaklama kararının Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın barışçıl toplanma ve gösteri hakkını ihlal ettiği AYM kararları ile sabit iken, aynı mahiyette verilen yasaklama kararları AYM'nin tespit ettiği ihlali devam ettirmekte ve yeni ihlallere sebebiyet vermektedir.
- Bu yasaklama kararları, Cumartesi Anneleri/İnsanları bakımından toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkı ihlalini devam ettirmesi ve yeni ihlallere sebep vermesinin yanında toplumun tamamının toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkını ihlal etmektedir.
- Bahsi geçen yasaklama kararları ile Taksim Meydanı ve çevresi ile İstiklal Caddesi üzerinde toplantı ve gösteri yürüyüşü hakkının kullanılmasına yasaklama getirilmektedir. Kamuoyuna da ilan edilmeyen bu yasaklama kararları karşısında, Anayasa ile güvence altına alınan temel hakkını kullanmak isteyen herkes kolluk müdahalesi ihtimali ile karşı karşıya bırakılmaktadır.

Yasaklama kararları ve bunlara dayanarak basın açıklamalarının engellenmesi, Cumartesi Anneleri/İnsanları ve hak savunucuların gözaltına alınması ile ilgili olarak gözlemci kurumlar,

gözlem yaptıkları süre boyunca idari makamların ilgili AYM kararlarını uygulamadıklarını ve AYM kararlarında ihlale neden olduğu kabul edilen tutumlarını aynen sürdürdüklerini gözlemlemektedir. Dahası, yetkililerin Cumartesi Anneleri/İnsanları'na yönelik tutumlarından kaynaklanan ihlaller, gözaltında kaybedilen yakınları için adalet talep eden Cumartesi Anneleri/İnsanları'nın asli talebini görünmez kılmaktadır.